

СТАНОВИЩЕ

793 / 08.08.12г.

ОТНОСНО: изследователската продукция и научните приноси на гл. ас. д-р Христо Кръстев Прешленов, единствен участник в конкурс за „доцент“ за нуждите на САА на НАИМ-БАН

ОТ: доц. д-р Сергей Борисов Торбатов (НАИМ-БАН)

Гл. ас. д-р Христо Кръстев Прешленов участва в конкурса за академичната длъжност „доцент“ с внушителна научна продукция, включваща 67 публикации, излезли и приети за печат в периода след присъждането му през 1991 г. на научната и образователна степен “доктор”. Девет от публикациите са студии, а останалите – статии (тези с №№ 19 и 26 в приложения списък са идентични).

Още от годините на редовната му докторантура, научните интереси и дирения на кандидата са трайно свързани в географски аспект със зоната на югозападното черноморско крайбрежие. Оттогава и досега Христо Прешленов е един от най-последователните и ревностни изследователи на историята, икономиката и културата на градските центрове по Българското Черноморие в целия диапазон на античната епоха – от VI в. пр. Хр. до VII в. сл. Хр. Съвсем естествено, „черноморската“ проблематика заема основно място и в представената за конкурса научна продукция на кандидата – 52, а ако причислим и Деултум към морските градове – 57 от публикациите.

Тематичната обособеност на изследванията от тази група е изключително широка и трудно се поддава на систематизация. Все пак, условно могат да се обособят няколко тематични кръга.

Първият от тях включва 29 публикации (3 студии [№ 4, 6, 9] и 26 статии [№ 10-13, 15-17, 20-22, 27, 29, 30, 32, 34-35, 39-40, 49, 53-54, 56, 58, 64, 66, 67]), които имаг подчертано обобщаващ характер и целят изясняването на съществени въпроси от развитието на западнопонтийските полиси и на цялото Западно Черноморие през античната епоха:

- място и роля в политическата и икономическата система на античния свят;

- обществени институции;
- демография и етническо състояние;
- финансова система и данъчна политика;
- пристанищна мрежа и корабоплаване;
- търговия;
- пътища и комуникации;
- монетна циркулация;
- раннохристиянска култова архитектура.

Втори тематичен кръг в коментирания група формират публикациите с конкретна селищна насоченост, свързани с три от най-важните градски центъра в района на Западното Черноморие – Месамбрия, Одесос и Деулгум. Статиите за Деулгум (№ 33, 47, 51, 55, 57) представляват първични публикации за резултатите от проведени там от автора археологически проучвания. На Одесос са посветени 2 обобщителни студии (№ 1-2), разискващи върху топографията и развитието на градоустройствената му схема и неговата архитектура в периода от VI в. пр. Хр. до VII в. сл. Хр., както и 2 статии (№ 25, 41), свързани със стратегическото и икономическо значение на Одесос и циркулацията на неговите монети в Долна Мизия през римската епоха. Особено впечатляващ е цикълът от публикации на Христо Прешленов за Месамбрия – 3 студии (№ 3, 7-8) и 15 статии (18, 24, 28, 31, 35, 42, 44, 45, 46, 48, 50, 52, 62, 63, 65), в които е събрана, анализирана и детайлно преосмислена наличната информация за древното минало на града, както е и въведена за пръв път в научно обръщение изобилна нова информация, почерпана от архивни хранилища, резултати от подводни археологически проучвания и лични изследвания и наблюдения на автора. „Месамбрийският цикъл” на кандидата представлява най-пълното, систематизирано и прецизно изследване в историографията за античния предходник на Несебър, осветляващо практически всички аспекти на неговото развитие в периода от VI в. пр. Хр. до VII в. сл. Хр. – геоморфология, историческа топография, възникване, политическа история, икономика, обществена структура и институции, градоустройство, архитектура, фортификация.

Като трети тематичен кръг в групата публикации на кандидата по „черноморска” проблематика могат да се обособят обобщителната студия за развитието на раннохристиянската археология по Българското Черноморие (№

б) и статиите, посветени на раннохристиянски паметници на църковната архитектура в Несебър, Созопол и Паницово (№ 37, 46, 50, 62, 63, 66).

Представената от кандидата научна продукция включва още 2 групи публикации.

Едната от тях (№ 19=26, 23, 38, 43) е свързана в географски план с Източна Стара планина и съдържа синтез на резултатите от проведените от автора археологически разкопки и теренни издирвания в района на разположената там късноантична преградна линия. Статиите са с подчертано приносен характер и значително обогатяват познанията за фортификационната, селищната и пътната система.

Последната група публикации са с биографично-историографски характер (№ 14, 36, 59, 60, 61) и отразяват едно „странично“ творческо амплуа на кандидата, което само подчертава широтата на неговия научен кръгозор.

Представената за конкурса научна продукция на Христо Прешленов е впечатляваща не само като обем, но и като качество. Високият професионализъм, позитивен научен педантизъм, добросъвестност и прецизност на автора, както и подчертаният му стремеж към интердисциплинно третиране на проблемите, са обективните предпоставки за несъмнените достойнства на неговите публикации. Научните приноси на кандидата са обстойно и съвсем коректно отразени в приложената към документацията по конкурса автосправка за приносите и аз ги приемам без възражения. Специално искам да отбележа, че 7 от студиите и 28 от статиите на Христо Прешленов са публикувани на чужди езици в реномирани наши, чуждестранни и международни издания, което е, само по себе си, красноречив атестат за тяхното качество. За последното свидетелства и броя на установените цитирания – 90.

За Христо Прешленов, като за утвърден и уважаван специалист с национално и международно реноме, убедително свидетелстват неговите 51 участия с доклади в национални; национални с чуждестранно участие и международни семинари, конференции, симпозиуми и конгреси, проведени в Австрия, България, Гърция, Испания, Италия, Полша, Румъния, Русия, Турция, Чехия, Франция. За същото свидетелства и факта, че кандидатът е участвал в подготовката и осъществяването на 4 международни проекта.

Разностранната научна дейност на Христо Прешленов включва още активна теренна изследователска работа, преподавателска дейност във ВУЗ (3

лекционни курса и I изследователски проект в НБУ в периода 1996-2006 г.), участие в две постоянни редколегии (РП и ГНАМ) и в подготовката на 3 тематични сборника.

Като имам предвид посоченото дотук, убедено изразявам положително становище и препоръчвам на уважаемия НС на НАИМ-БАН да избере гл. ас. д-р Христо Кръстев Прешленов за “доцент” за нуждите на САА при НАИМ-БАН.

07.08.2012 г.

(доц. д-р Сергей Горбатов)